

точки зрения под телесными повреждениями следует понимать нарушение анатомической целостности или физиологической функции органов и тканей, возникшее в результате воздействия факторов внешней среды (физических, химических, биологических, психических и др.) [3].

Мы поддерживаем мнение Т. Г. Терещенко о том, что «причинение тяжкого телесного повреждения» является и действием, и конечным результатом совершенного деяния, а описываемые диспозицией уголовно-правовой нормы ч. 1 ст. 147 УК признаки соответствующего вреда здоровью (болезни и патологические состояния) не охватываются конструкцией «телесное повреждение», поэтому предлагается введение нового терминологического понятия «вред здоровью», что с медицинской и правовой точек зрения позволит охватить признаки именно тяжкого телесного повреждения [4].

Литература

1. Уголовный кодекс Республики Беларусь: Кодекс Респ. Беларусь от 09 июля 1999 г. № 275-З; в ред. Закона Респ. Беларусь от 19.07.2016 г. № 407-З // Консультант Плюс : Беларусь [Электронный ресурс] / ООО «ЮрСпектр», Нац. центр правовой информации Респ. Беларусь. — Минск, 2016. — Дата доступа : 04.11.2016.

2. Андрушко, П. П. Преступления против личности в уголовном праве Беларуси, России и Украины / П. П. Андрушко и др. — М. : Проспект, 2014. — 680 с.

3. О нормативных правовых актах и методических документах Белорусской государственной службы судебно-медицинской экспертизы: Приказ Белорусской государственной службы судебно-медицинской экспертизы от 01 июля 1999 г. № 38-С; в ред. Постановления государственной службы медицинских судебных экспертиз от 18 октября 2011 г. № 2 // Консультант Плюс : Беларусь [Электронный ресурс] / ООО «ЮрСпектр», Нац. центр правовой информации Респ. Беларусь. — Минск, 2016. — Дата доступа : 04.11.2016.

4. Терещенко, Т. Г. Умышленное причинение тяжкого телесного повреждения: уголовно-правовая и криминологическая оценка: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08 / Т. Г. Терещенко. — Минск, 2013. — 20 с.

Злачынства супраць грамадскай маралі ў Статутах ВКЛ

*Хацько М. С., студ. V к. БДЭУ,
нав. кір. Вішнеўская І. У., канд. гіст. навук, дац.*

Заканадаўства Вялікага Княства Літоўскага значную ўвагу надавала крымінальнаму праву. У другой палове XVI стагоддзя на Беларусі мелася ўжо добра распрацаванае феадальнае крымінальнае права. Статуты 1529, 1566, 1588 гг. побач са старымі нормамі, характэрнымі для звычайнага права,

увключалі новыя палажэнні, якія адпавядалі пачатку зараджэння буржуазнага права.

Так, да злачынстваў супраць грамадскай маралі адносілі: згвалтаванне, зводніцтва, пралобадзейства, наўмыснае пазбаўленне або ўмярцвенне плода, гвалтоўны шлюб, уступленне ў шлюб з парушэннем умоў, якія устаноўлены законам, а таксама злачынствы дзяцей у адносінах да бацькоў. Родавым аб'ектам гэтых злачынстваў з'яўляецца грамадская мараль [1].

Феадальны крымінальны закон не ведаў такога паняцця, як склад злачынства. Але ў Статутах 1529-га, 1566-га і асабліва ў Статуте 1588 г. адзначана дастаткова поўнае і паслядоўнае выкладанне ўсіх асноўных палажэнняў крымінальнага права, у тым ліку агульныя прынцыпы крымінальнага права, пералік зачынстваў і пакаранняў, азначэнне акалічнасцей, якія выключалі крымінальную адказнасць і інш. Закон добра адлюстроўвае ўсе састаўныя часткі складу злачынства, дастаткова выразна апісвае істотныя і тыповыя яго прыкметы [2].

У Статуте ВКЛ шмат змяшчаецца норм, якія маюць дачыненне да злачынстваў супраць грамадскай маралі. Напрыклад, сярод злачынстваў дзяцей у адносінах да бацькоў адзначаюцца: абраза бацькоў, настойванне на злосці на асужэнне бацькоў да пакарання смерцю, адмова ў паручыцельстве і выкупе бацькоў з палону, пакіданне бацькоў без пражытку і дапамогі ў старасці. Гэтыя злачынствы маглі прывесці да адрачэнне бацькоў ад сваіх дзяцей і пазбаўлення спадчыны. Зневажанне бацькоў абцяжарвала віну, магло прывесці нават да пакарання смерцю.

Уступленне ў шлюб з парушэннем устаноўленых законам умоў. Гэта, напрыклад, уступленне ў шлюб супраць волі бацькоў, уступленне ў шлюб удавы да заканчэння шасцімесячнага тэрміна са дня смерці мужа, дваіжэнства, а таксама ўступленне ў шлюб асоб, якія састаялі ў ступенях роднасці, якія не дазволены законам. Дзе б якая дзеўка без волі бацькавай і матчынай ішла замуж, тая траціць пасаг і маёнтак вотчынны і мацярынскі, таксама і спадчынны (р. V, арт. 8) [3]. У асноўным за гэтыя правапарушэнні ўстанаўліваліся маёмасныя пакаранні ў выглядзе пазбаўлення спадчыны, але маглі здзяйсняцца і больш жорскія пакаранні, прадугледжаныя ў раздзеле V Статута 1588 г.

Прастытуцыя ў XVI стагоддзі была вельмі распаўсюджана. XVI стагоддзе — не толькі часа вялікіх культурных здабыткаў, але і імклівага падзення традыцыйнай маралі ў гарадах. Калі ў Статуте Вялікага Княства Літоўскага 1529 г. пра прастытуцыю няма згадкі, дык у Статуте 1588 г. менавіта гэтаму пытанню прысвечаны шэраг артыкулаў, якія сведчаць пра пашыранасць гэтай з'явы на той час. І гаворка не пра лёгкія паводзіны жанчын, а менавіта пра прастытуцыю, бо Статут 1588 г. найперш акцэнтуюе ўвагу на

прафесійных зводніках, якія былі звыклым элементам тагачаснага гарадскога жыцця. Меры пакарання зводніц апісаны ў раздзеле XIV артыкуле 35.

Адным з самых цяжкіх злачынстваў з’яўляецца згвалтаванне, нормы адказнасці за якое прапісаны ў раздзеле XI, артыкуле 12 Статута 1588 г. Гэтае правапарушэнне мае два аб’екты замаху: з аднаго боку, ён пасягае на асобу, а з другога — на грамадскую мараль. Што цікава, у даным выпадку не звяртаецца ўвага на сацыяльны стан пацярпелай [1]. Калі ж гвалт здарыўся, але жанчына не крычала аб ім, а толькі пасля расказала людям, тады гэта не лічыцца гвалтам, абвінавачаны свабодны быць павінен.

Статуты прадугледжвалі розныя пакаранні за супрацьпраўныя паводзіны: пакаранне смерцю; выгнанне з населеных месцаў з папярэднім адразаннем носа, вушэй, вуснаў; пазбаўленне спадчыны і іншыя.

Літаратура

1. Доўнар, Т. І. Развіцце асноўных інстытутаў грамадзянскага і крымінальнага права Беларусі ў XVXVI стагоддзях / Т. І. Доўнар. — Мінск : Прапілеі, 2000. — 224 с.

2. Крымінальнае права Беларусі : Закон, злачынства, адказнасць: Навуч. дапам. / А. У. Баркоў, І. А. Грунтоў, Т. І. Доўнар і інш.; пад. рэд. А. У. Баркова; Бел. дзярж. ун-т. — Мінск : Завігар, 1997. — 287 с.

3. Статут Вялікага Княства Літоўскага 1588 / Пер. на бел. мову А. С. Шагун. — Мінск : Беларусь, 2005. — 207 с.

Отдельные вопросы рассмотрения судами споров о признании трудового договора заключенным и понуждении к оформлению трудовых отношений

*Шильвян А. В., магистрант БГУ,
науч. рук. проф. Шишко Г. Б., канд. юр. наук*

При разрешении споров о признании трудового договора заключенным и понуждении к оформлению трудовых отношений суды руководствуются ч. 1 ст. 1, ст.ст. 19, 25 Трудового кодекса Республики Беларусь (далее — ТК), разъяснениями, содержащимися в постановлении Пленума Верховного Суда Республики Беларусь от 29.03.2001 г. № 2 (в ред. от 28.06.2012 г.) «О некоторых вопросах применения судами законодательства о труде» (далее — постановление Пленума № 2).

Правильное и оперативное рассмотрение дел указанной категории обеспечивается их надлежащей подготовкой к судебному разбирательству. При подготовке дел указанной категории к судебному разбирательству суды